

ПАМ'ЯТКА
для потерпілих від неправомірних дій правоохоронних органів
у період 18-23 лютого 2014 року

Під час трагічних подій у м. Києві та в інших містах України 18-23 лютого 2014 року загинуло близько 100 осіб, ще близько 2000 осіб отримали вогнепальні та інші тілесні ушкодження.

Як вбачається з повідомлень засобів масової інформації, за обставинами вчинення масових вбивств громадян Генеральною прокуратурою України відкрито кримінальне провадження. Крім цього, Верховною Радою України було прийнято рішення визнати юрисдикцію Міжнародного кримінального суду для розслідування злочинів масового вбивства мітингувальників.

З метою захисту законних прав та інтересів осіб, які постраждали від неправомірних дій працівників правоохоронних органів, та близьких родичів загиблих, а також з метою збору відповідних доказів для кримінального провадження як в Україні, так і в Міжнародному кримінальному суді пропонується здійснити наступне:

1. Невідкладно зафіксувати наявність у постраждалих тілесних ушкоджень шляхом звернення за медичною допомогою до територіальних медичних установ.

У разі, якщо в госпіталізації постраждалому відмовлено, то потрібно негайно звернутися до територіального органу внутрішніх справ за місцем проживання (реєстрації) або знаходження постраждалого із заявою про направлення такої особи для медичного огляду (освідування) з метою фіксації тілесних ушкоджень та якнайшвидше здійснити такий огляд (освідування).

2. Необхідно дбайливо зберігати всі медичні документи, які стосуються спричинених постраждалому тілесних ушкоджень та призначеного йому лікування. Для підтвердження ушкоджень необхідно збирати всі документи (історії хвороби та витяги з них, картки амбулаторного хворого, рентгенівські знімки, видані лікарем рецепти тощо). Доцільно зробити та зберігати також ксерокопії відповідних медичних документів, особливо рецептів на придбання медикаментів, оригінали яких можуть бути залишені в аптеках при покупці ліків.

3. У разі придбання необхідних для одужання постраждалого ліків, додаткових продуктів харчування, медично-технічного обладнання тощо, а також у разі понесення інших фінансових витрат (у тому числі витрат, пов'язаних із загибеллю та похованням постраждалого, встановленням надгробка тощо) потрібно зберігати відповідні квитанції, фіскальні і товарні чеки для можливого використання їх у подальшому як доказів понесених витрат.

При цьому слід пам'ятати про те, що фіскальні чеки, виконані на спеціальному папері, з часом можуть втрачати чіткість зображення відповідних написів, особливо у випадках зберігання їх поблизу мікрохвильових печей та інших побутових пристроїв, в умовах яскравого сонячного освітлення тощо, що треба враховувати при їх зберіганні. Крім того, доцільно систематично робити

якісні ксерокопії або фотознімки сплачених фіскальних чеків, які в подальшому можна було б надати органу досудового слідства та суду.

4. У разі отримання постраждалим або загиблим відповідних тілесних ушкоджень на очах інших людей **бажано отримати від очевидців письмову заяву або пояснення**, адресовані Генеральному прокурору України. У такій заяві або поясненні очевидець нанесення постраждалому тілесних ушкоджень має зазначити: свої дані (прізвище, місце проживання, телефон для зв'язку), коли саме (день, приблизний час), у якому місці, внаслідок чийх саме дій та які саме тілесні ушкодження були спричинені постраждалому, хто ще був при цьому присутній, ким та які заходи щодо надання медичної допомоги вживалися тощо. Якщо є відефіксування події, то необхідно зберегти таке відео без будь-яких змін. Якщо перша медична допомога надавалася на Майдані, то за можливості потрібно взяти пояснення і в лікаря, який її надавав.

У подальшому про детальні обставини травмування постраждалого очевидці матимуть змогу надати органам досудового розслідування більш детальні показання.

5. Особі, яка постраждала від неправомірних дій працівників правоохоронних органів та отримала тілесні ушкодження, а так само близьким родичам загиблого слід звернутися до Генерального прокурора України (якщо не відомий конкретний орган, який здійснює досудове розслідування у кримінальному провадженні) **із заявою про залучення їх до провадження як потерпілого.**

Близькими родичами та членами сім'ї загиблого є чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Потерпілим визнається одна особа з числа близьких родичів чи членів сім'ї, яка подала заяву про залучення її до провадження як потерпілого, а за відповідним клопотанням - потерпілими може бути визнано кілька осіб.

Особі, залученій до кримінального провадження як потерпілому, слідчим або прокурором має бути вручена пам'ятка про відповідні процесуальні права та обов'язки.

6. У зв'язку із спричиненням постраждалому або родичам загиблого майнової та/або моральної шкоди внаслідок кримінального правопорушення необхідно **пред'явити цивільний позов до підозрюваного, обвинуваченого про відшкодування завданої шкоди.**

Такий позов може бути заявлений під час кримінального провадження до початку судового розгляду справи.

7. Доцільно також зібрати максимальну кількість інформації про події останніх днів та щодо осіб, які можуть підтвердити Ваші слова. Оскільки

пам'ять людини не здатна довго тримати деталі, то варто зафіксувати важливу та корисну на Ваш погляд інформацію на папері. Зберегти дані та контактну інформацію про осіб, з якими Ви перебували. Практика показує, що зазвичай люди це відкладають на останній момент. Така інформація дозволить Вам при необхідності зв'язатися з такими людьми для уточнення чи отримання необхідних додаткових даних.